

І. А. Фесенко

ПОЕТИКА І ПРОБЛЕМАТИКА ДРАМАТУРГІЧНОГО ДИСКУРСУ О. П. ЧУГУЯ

І. А. Fesenko

O. P. CHUHUY'S POETICS AND ISSUES OF THE DRAMATURGICAL DISCOURSE

Олексій Прокопович Чугуй заявив про себе на літературній ниві кінця ХХ — початку ХХІ ст. як неперевершений український драматург, перу якого належить більше 20 різножанрових творів — трагедії, комедії, трагікомедії, драми.

Перша п'єса, яка вийшла з-під його пера, — «Буйнокрилі», була написана ще під час навчання на філологічному факультеті Харківського державного університету (нині — ХНУ імені В. Н. Каразіна). Драматургічний твір отримав схвальні відгуки читацької аудиторії, яку полонили його комедійне спрямування, насиченість афоризмами, каламбурами та виразно драматургічними діалогами. П'єса навіть набула свого сценічного втілення, що ще більше окрило драматурга-початківця й надихнуло на пошук нових тем для наступних творів, зокрема «Убиті піднімаються» та «Втеча з того світу», які були написані під час учителювання на Донеччині.

Згалом О. П. Чугуй написав і оприлюднив більше 20 п'єс. Звичайно, найактивніше він заявив про себе на літературній ниві після здобуття Україною незалежності, коли в суспільстві було зніщено свободу слова. Так, починаючи з 1998 р., О. П. Чугуй пише низку гостросюжетних політичних творів, крізь призму яких автор постає перед читачем нібито в ролі слідчого, що з професійним завзяттям розкриває численні злочини проти людства, скоєні радянським режимом. До таких творів, передусім, належать трагедія «Сибірська дума» (1998), комедія «Замах на Чорта» (1999), трагікомедія «Червоний смерч» (2001), що складається із двох частин, — «Бенкет голодних» та «Весілля людодів», трагікомедії «Вершина кохання» (2008) й «Агонія дракона» (2008), драма «Лісові гості» (2013) та ін.

П'єса «Вершина кохання» присвячена, як зазначив автор, борцям із ворогами незалежної України. Йдеться про внутрішніх ворогів (прихованих і відкритих) — представників колишньої компартійної еліти, яка, втративши владу, почала інтенсивно збагачуватися, грубо порушуючи не лише закони незалежної України, а й елементарні правила гуманістичної моралі та етики.

Це був рідкісний період в історії людства — повернення в минуле, перетворення соціалізму в капіталізм, який на початковому етапі завжди мав людське обличчя.

Тому не випадково п'єса має жанрове визначення — «трагікомедія». Автор засобами художнього слова правдиво відтворює процес трансформації комуніста в капіталіста.

Зауважимо, що цей твір, як і всі попередні, відзначається не лише актуальністю теми, а й високою майстерністю, зокрема — виразною концентрацією дії, вдало підібраними головними персонажами та глибоким розкриттям їхньої психології. Досягається все це завдяки майстерно побудованим діалогам, широкому використанню української народної фразеології та створенню власної, а також вмілому застосуванню прозорого

підтексту, органічному поєднанню елементів комедійного й трагедійного відображення дійсності.

Відновлення діяльності компартії в Україні посилила гальмуючу роль екскоммуністів у процесі будівництва незалежної держави, а також можливого реваншу в майбутньому. Потреба постійного нагадування сучасникам про злочини комуністичного режиму знову стала нагальною необхідністю. Саме нею й слід пояснювати появу у 2009 р. трагікомедії О. Чугуя «Агонія дракона», автор якої завжди намагався зробити помірний внесок у справу розбудови незалежної України.

Попри невеликий обсяг п'єси, у ній доволі детально відображено процес підготовки й діяльності уже згаданої Державної комісії з надзвичайного стану, розкрито істинну мету її прагнень і намірів.

Ця п'єса О. Чугуя не випадково також названа трагікомедією. У ній, як і в житті, тісно переплітається трагічне і комічне основних подій того часу. Досягається це завдяки майстерному використанню основних переваг драматургічної поетики в сюжетобудуванні при створенні характерів дійових осіб, здатних вести боротьбу до повної перемоги або поразки, а також — багатющих скарбів української мови, особливо народної фразеології, та створення на її основі власної, яка нерідко набуває ознак крилатих висловів: «Часто забувається, а за службове крісло міцно тримається», «Зради друзів готовий повіситися», «Залізний кулак міцніший Сталінського».

Слід відзначити також високу діалогічну майстерність О. Чугуя, що простежується в усій драматургічній творчості автора. Ним використовуються всі види зв'язування реплік, зокрема за допомогою спільного слова, переривання репліки партнера з метою завершення її у вигідному для себе аспекті, використання народної фразеології, витонченого підтексту, запитання — відповіді тощо.

Зауважимо також, що О. Чугуй не часто вдається до використання монологів. Але й ті, що трапляються в п'єсах драматурга, відзначаються максимальною стислістю, яка не лише не послаблює, а й безпосередньо сприяє посиленню сценічності художнього твору.

Підсумовуючи викладені в цій студії спостереження, доходимо до висновку, що п'єси О. П. Чугуя як цілісні і художньо-неповторні зразки в контексті багатогранного драматургічного доробку митця потребують подальшого поглибленого прочитання.

У. А. Колякіна

СПЕЦИФІКА МОВИ БЛОГІНГУ

U. A. Koliakina

SPECIFIC CHARACTER OF THE LANGUAGE OF BLOGGING

Поява соціальних мереж створила можливості для розвитку нових видів діяльності, зокрема блогінгу. І хоча дискусійним лишається питання, чи вважати блогінг журналістикою, однак незаперечним є те, що ці два поняття пов'язані між собою та перетинаються.

Слово відіграє важливу роль як у журналістиці, так і в блогінгу. Аудиторія споживає інформацію від диктора чи блогера, а також переймає від нього мовленнєві вміння та навички.